Nederlandse Arbeidsinspectie
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Handhavings-beleid Markttoezicht Warenwet

Op basis van Europese Verordeningen, Warenwet en Warenwetbesluiten; voor zowel de nieuwbouwfase als de gebruiksfase van producten.

Inhoudsopgave

1 Inleiding: doel en reikwijdte productregelgeving 4

2 Normadressaten van de Warenwet 5

3 Certificatie als extra borging 6

4 Uitgangspunten bij de handhaving van eisen voor de nieuwe producten (nieuwbouwfase) 7

5 Handhaving Markttoezicht 9
- 5.1 Geen non-conformiteit vastgesteld 9
- 5.2 Product voldoet niet aan de essentiële veiligheids- en gezondheidseisen 9
- 5.3 Beschikkingen Artikel 27 en 30 Warenwet 14
- 5.4 Handhaving formele non-conformiteit 15
  - 5.4.1 Formele non-conformiteit: EU-CBI niet betrokken bij de conformiteitsbeoordelingsprocedure 15
  - 5.4.2 EU-CBI trekt certificaat in of schorst het 16
  - 5.4.3 Bij een product met een geldig certificaat is een technische non-conformiteit vastgesteld 16
- 5.5 Valsheid in geschrifte of opzet 16
- 5.6 Herhaalde overtreding en verscherpt toezicht 16

6 Handhaving in de gebruiksfase 17
- 6.1 Uitgangspunten bij de handhaving Warenwet in de gebruiksfase 17
- 6.2 Het beleid bij handhaving gebruiksfase 18

7 Handhaving bij EU- en NL-Conformiteitsbeoordelingsinstanties (CBI's) 20

8 Vrijwaring en Safety Gate (voorheen RAPEX) 21
- 8.1 Vrijwaring 21
- 8.2 Safety Gate (Rapex) 21

9 Samenloop tussen product- en arboregelgeving bij de gebruiker 22

10 Warenwetbesluit bestuurlijke boeten 23

Bijlage 1 Nadere invulling Warenwetbesluit Machines v1 d.d. 1-1-2022 24

Bijlage 2 Nadere invulling Warenwetbesluit persoonlijke beschermingsmiddelen 2018 v1 d.d. 1-1-2022 25

Bijlage 3 Nadere invulling handhaving Warenwetbesluit liften 2016 in de gebruiksfase. v1 d.d. 1-11-2025 26

1 Inleiding: doel en reikwijdte productregelgeving

Om algemene belangen als veiligheid, gezondheid en milieukwaliteit voor consumenten, professionele gebruikers en publiek te beschermen, stelt de wetgever eisen aan producten. Basis is Europese regelgeving, in Nederland (onder meer) uitgewerkt in de Warenwet. Naast genoemde algemene belangen heeft deze Europese regelgeving als doel vrij verkeer van goederen te bevorderen en het waarborgen van eerlijke handelsverhoudingen. De wetgever heeft de primaire verantwoordelijkheid voor het ontwerp en vervaardiging conform de essentiële veiligheidseisen bij de fabrikant of installateur (liften) gelegd. Als extra borging moet in sommige situaties een product goedgekeurd en gecertificeerd worden door deskundigen of daarvoor door de overheid aangewezen conformiteitsbeoordelingsinstanties (CBI's), alvorens het op de markt mag worden gebracht. Als sluitstuk op dit systeem is er overheidstoezicht: Markttoezicht op producten. De Nederlandse Arbeidsinspectie is aangewezen als een van de toezichthouders op de Warenwet en op een aantal daarop gebaseerde Warenwetbesluiten.

Volledigheidshalve moet worden vermeld dat de Nederlandse Arbeidsinspectie ook verantwoordelijk is voor het toezicht op IMO-richtlijn containers[1].

De verantwoordelijkheid voor het toezicht op consumenten-producten, die vallen onder de Warenwetbesluiten Machines of Persoonlijke beschermingsmiddelen 2018, ligt bij de NVWA (Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit).

De Warenwet is een zogenaamde kader- of raamwet op het gebied van waren en technische voortbrengselen. De Warenwet bevat bepalingen met betrekking tot definities, toepassings-gebied, delegatie, verleent bevoegdheden aan de Minister en toezichthoudende ambtenaren, en bevat voorschriften omtrent sanctionering. Tevens bevat de Warenwet verbodsbepalingen die zich richten tot iedereen die waren en of technische voortbrengs-elen verhandelt[2].

De interne markt betreft naast de EU-lidstaten ook Noorwegen, Liechtenstein en IJsland als ondertekenaars van de overeenkomst betreffende de Europese Economisch Ruimte (EER). Turkije is weliswaar aangesloten via de douane-unie maar wordt nog steeds als derde land gezien.
Zwitserland maakt geen onderdeel uit van deze markt, ook al is een intensieve overeenkomst inzake wederzijdse erkenning (intensieve mutual recognition agreement, MRA) afgesloten en blijft Zwitserland zijn wetgeving afstemmen op die van de Unie. Groot Brittannië (UK) maakt geen onderdeel meer uit van de EU door de Brexit (31-1-2020). Onderhandelingen over de status van de UK zijn nog gaande. Bij het uitvoeren van het HH beleid is het dus van belang de actuele status na te gaan voor marktdeelnemers uit de UK. Het maakt voor de handhavingsactiviteiten uit of de verantwoordelijke marktdeelnemer binnen of buiten de EER gevestigd is.

	Warenwetbesluit	Richtlijn / Verordening	Opmerking
1	Machines	2006/42/EG	Producten voor beroepsmatige toepassing
2	Persoonlijke Beschermingsmiddelen 2018	Verordening 2016/425/EU	Producten voor beroepsmatige toepassing
3	Liften 2016	2014/33/EU	
4	Drukapparatuur 2016	2014/68/EU	
5	Drukvaten van eenvoudige vorm 2016	2014/29/EU	
6	Explosieveilig materieel 2016	2014/34/EU	
7	Containers	International Convention for Safe Containers (CSC)	Op containers is uitsluitend de bijlage van dit document van toepassing

[1] Het Warenwetbesluit containers heeft geen Europese oorsprong, maar is gebaseerd op the 'International Convention for Safe Containers' van de International Maritime Organization van 2 december 1972.

[2] Onder verhandelen wordt in de Warenwet verstaan: het te koop aanbieden, uitstallen, tentoonstellen, verkopen, afleveren, voorhanden of in voorraad hebben, en ook verhuren. Het is derhalve breder dan het 'op de markt aanbieden'.

2 Normadressaten van de Warenwet

Fabrikant, gemachtigde, importeur, distributeur, installateur, gebruiker, aangewezen conformiteitsbeoordelingsinstanties

De Warenwet en Warenwetbesluiten kennen meerdere normadressaten. Normadressaten zijn diegenen tot wie een wettelijk voorschrift zich richt. In de Warenwet zijn dit de fabrikant, de gemachtigde, de importeur, de distributeur, de installateur, de gebruiker en de aangewezen conformiteits-beoordelingsinstantie (CBI). In de nieuwe marktoezichtverorde-ning 2019/1020[3] komt er nog een bij: fulfilmentdienstverlener. Deze definitie is toegevoegd in verband met de enorme E-commerce toename. De Warenwet is hierop nog niet aangepast daarom komt deze definitie in dit document niet verder voor.

Per Warenwetbesluit is beschreven wie verantwoordelijk is voor de verplichting aangaande het in de handel brengen of op de markt aanbieden van (nieuwe) producten. De verplichting dat het product moet voldoen aan de essentiële eisen is de verant-woordelijkheid van de fabrikant, of gemachtigde (of installateur). De distributeur (afhankelijk van het specifieke Warenwetbesluit) is normadressaat voor de verplichting om te controleren of het product vergezeld gaat van de vereiste documenten. De distri-buteur moet bij het op de markt aanbieden van producten de nodige zorgvuldigheid betrachten met betrekking tot de eisen.

De eisen zijn van toepassing op nieuwe producten, en ook vaak op gebruikte en tweedehands producten die uit een “derde” land[4] zijn ingevoerd, wanneer die producten voor het eerst op de EU-markt worden aangeboden. Hoewel veel Europese product-veiligheidsrichtlijnen op eenzelfde manier zijn opgebouwd is het belangrijk om steeds naar de specifieke eisen per richtlijn en per Warenwetbesluit te kijken.

De eindgebruiker is in de Warenwet de normadressaat voor zowel de bepalingen die zich richten op de ingebruikneming als voor de bepalingen betreffende de gebruiksfase (bijvoorbeeld verplichte keuringen).

Tenslotte zijn CBI’s normadressaat in de Warenwet. In sommige situaties heeft de wetgever bepaald dat in de procedure een conformiteitsbeoordelingsinstantie (EU-CBI[5]) moet worden betrokken, voordat het product in de handel mag worden gebracht. Voor de gebruiksfase zijn NL-CBI’s aangewezen, voor het uitvoeren van de wettelijk verplichte periodieke keuringen en ingebruiknemingskeuring. De Warenwet stelt eisen aan deze CBI’s. Als CBI’s aan die eisen voldoen kunnen ze een ministeriële aanwijzing krijgen, waardoor ze bevoegd zijn om wettelijk verplichte conformiteitsbeoordelingen te verrichten en, indien van toepassing, certificaten af te geven. Het is belangrijk na te gaan voor welk product en welke conformiteitsprocedure een EU-CBI is aangewezen. De aanwijzing is namelijk niet generiek. De eisen voor de marktdeelnemers en EU-CBI’s zijn Europees bepaald; de eisen aan ingebruikname, gebruik en NL-CBI’s zijn nationaal vastgesteld.

Handhaving van de Warenwet kan plaatsvinden bij verschillende marktdeelnemers. Hoe dit vorm gegeven wordt is uitgewerkt in hoofdstuk 5. Omdat er soms specifieke bepalingen gelden per Warenwetbesluit zijn deze specifieke zaken per Warenwetbesluit vastgelegd in de bijlagen van dit handhavingsbeleid. Deze bijlagen worden gaandeweg aangevuld en uitgebreid. De bijlagen worden voorzien van een apart versienummer en datum, zodat aanvullingen eenvoudig mogelijk zijn.

Handhaving bij de *gebruiker* betreft in bepaalde gevallen de ingebruikneming (bv drukapparatuur)[6], het gebruik of de keuring door een NL-CBI. Deze handhaving is uitgewerkt in hoofdstuk 6. Handhaving bij CBI’s wordt kort toegelicht in hoofdstuk 7. Deze handhaving is echter beschreven in een apart handhavingsbeleid ‘Handhavingsbeleid CBI’s - Nederlandse Arbeidsinspectie’ zodat daar naar verwezen wordt. De Nederlandse Arbeidsinspectie houdt toezicht op de rechtmatige taakuitvoering door de CBI’s en de doeltreffendheid van wettelijke certificatiestelsels, en heeft daarbij handhavende bevoegdheden. De CBI’s zijn private bedrijven die een deel van hun taak uitvoeren op basis van een aanwijzing van de Minister.

In de toezichtspraktijk van de Nederlandse Arbeidsinspectie zal de gebruiker in veel gevallen tevens de werkgever als bedoeld in artikel 1 van de Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet) zijn. Dit betekent dat de gebruiker zowel onderwerp kan zijn van toezicht op productregelgeving, als van toezicht op Arboregelgeving (zie hoofdstuk 9).

[3] VERORDENING (EU) 2019/1020 van 20 juni 2019 betreffende markttoezicht en conformiteit van producten.

[4] Een ‘derde-land’ is een land dat niet tot een EER-landen (EU-landen + Noorwegen, IJsland en Liechtenstein) behoort en waar de Europese Unie geen douane-unie mee heeft afgesloten.

[5] Zie NANDO website: https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/nando/

[6] Voor bepaalde producten is door de komst van Europese regelgeving de keuring voor ingebruikneming afgeschaft, zoals onder richtlijnen ATEX, SPVD, LD, MD en verordening PPE.

3 Certificatie als extra borging

Voor bepaalde producten heeft de wetgever als extra waarborg de verantwoordelijke verplicht om ontwerp, productieproces en/of eindproduct te laten keuren en certificeren door een onafhankelijke deskundige instelling die is aangewezen door een EU-lidstaat (EU-CBI).
Een overzicht van de mogelijke conformiteitsbeoordelings-modules (A t/m H) is beschreven in hoofdstuk 5.1.7 van de Blue Guide[7].

Een certificaat/verklaring dat is afgegeven door een EU-CBI is geldig in de gehele Europese interne markt. Elke lidstaat houdt toezicht op de EU-CBI's die zijn aangewezen door die lidstaat. In de praktijk van het markttoezicht op productveiligheid heeft de Nederlandse Arbeidsinspectie dus ook te maken met buiten-landse EU-CBI's. Voor Nederlandse EU-CBI's is de Nederlandse Arbeidsinspectie toezichthouder, en kan handhavend optreden. Buitenlandse EU-CBI's kunnen alleen via de toezichthouder van die andere lidstaat formeel worden aangesproken.

In de gebruiksfase geldt dat gebruikers van producten zoals bijvoorbeeld liften, drukapparaten en hijskranen deze periodiek moeten laten keuren door een door Nederlandse Arbeidsinspectie namens de Minister van SZW aangewezen instelling (NL-CBI) om zo vast te stellen of hun product nog voldoet aan de wettelijke eisen. In al die gevallen mogen producten alleen met een geldig certificaat in de handel worden gebracht of in gebruik zijn.

[7] http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2016:272:FULL&from=EN

4 Uitgangspunten bij de handhaving van eisen voor de nieuwe producten (nieuwbouwfase)

Markttoezicht op producten bestaat uit vele activiteiten/interventies om ervoor te zorgen dat producten op de Europese markt voldoen aan de eisen. Nederlandse Arbeidsinspectie zet daarbij een instrumentenmix in, van voorlichting en overleg (op nationaal en internationaal niveau) tot het opleggen van maatregelen en boetes.

In dit hoofdstuk zijn de uitgangspunten voor handhaving beschreven. In hoofdstuk 5 zijn de stappen in de handhaving toegelicht.

Aangezien het doel zich richt op de Europese markt, dient de handhaving van de Warenwet te passen in:
- Het Europese toezichtbeleid, uitgevoerd door de toezichthouders in de EU-landen. Het kader hiervoor is opgenomen in de Verordening (EG) Nr. 765/2008. Deze verordening is gedeeltelijk vervangen door Verordening (EU) nr. 2019/1020. De artikelen 29 t/m 33 en 36 die over gecoördineerde handhaving gaat en samenwerking tussen de lidstaten zijn vanaf 1 januari 2021 van toepassing. De overige artikelen zijn dat vanaf 16 juli 2021. Het Besluit 768/2008/EG is een kaderbesluit waarop alle Nieuwe Europese Aanpakrichtlijnen zijn gebaseerd. Dit besluit is dus niet direct van toepassing voor de handhaving.
- Het toezichts- en handhavingsbeleid van de overige toezichthouders in Nederland, die toezicht houden op producten (NVWA, ILT, Agentschap Telecom, IGJ);
- Het toezichtbeleid en handhavingsbeleid van de Nederlandse Arbeidsinspectie, inclusief het boetebeleid.

De uitwerking van het handhavingsbeleid is gebaseerd op de gidsen, die door de Europese Commissie zijn vastgesteld:
- “Blue Guide” of “Blauwe gids” geeft invulling aan de productvoorschriften;
- De “Horizontal Guide” of “Goede praktijken inzake markttoezicht” en de Guide voor internethandel geven invulling aan overkoepelende thema’s;
- De gidsen per richtlijn of verordening geven invulling aan het toezicht (Gids voor de Machinerichtlijn, de PED-guidelines etc.).

Algemene uitgangspunten voor het inzetten van een handhavingsinstrument zijn:
- Is er sprake van een overtreding van de Warenwet of een daaraan gerelateerd Warenwetbesluit?
- Is het in te zetten instrument proportioneel/evenredig? Staat het in verhouding tot het risiconiveau en mate van niet-naleving? De zwaarte van de in te zetten handhavingsinstrumenten is afhankelijk van de ernst van de tekortkoming.
- Is het subsidiair? Is dit het meest passende middel waarmee de toezichthouder zijn doel kan bereiken?

De overtredingen kunnen betreffen:
- De essentiële veiligheids- en gezondheidseisen;
- De formele verplichtingen (administratief of procedureel), waaronder certificatieverplichtingen.

In de Blue Guide worden de formele verplichtingen toegelicht. Ook wordt onderscheid gemaakt in formele en substantiële niet-naleving. Van formele niet-naleving is bijvoorbeeld sprake als een CE markering niet is aangebracht of een EU-conformiteitsverklaring niet bij het product aanwezig is of het identificatienummer van de aangemelde instantie op de EU-conformiteitsverklaring ontbreekt. Doordat niet is voldaan aan de formele voorschriften, is het onbekend of het product wel aan de essentiële veiligheidseisen voldoet. In dit geval zou er sprake kunnen zijn van een gevaar maar dat moet worden aangetoond. Van substantiële niet-naleving is sprake als aantoonbaar de essentiële veiligheidseisen niet worden nageleefd en er dus sprake is of kan zijn van gevaar.

De te nemen corrigerende maatregelen zijn afhankelijk van de mate van niet-naleving en het risico dat de overtreding oplevert en moeten in overeenstemming zijn met het evenredigheidsbeginsel. Tenzij het gaat om een dringend geval moet de verantwoordelijke de gelegenheid krijgen om te worden geraadpleegd, voordat de bevoegde toezichtsautoriteit maatregelen neemt om het vrije verkeer van producten te beperken.

Naast de corrigerende maatregelen vereist de markttoezichtverordening dat sancties evenredig zijn met de ernst van de overtreding en voldoende afschrikkend zijn om misbruik tegen te gaan. De sancties kunnen worden verzwaard indien de betrokken marktdeelnemer reeds eerder een gelijkwaardige inbreuk heeft begaan. Voor ernstige inbreuken kunnen ook strafrechtelijke sancties worden opgelegd.

Handhaving bij overtredingen wordt product gerelateerd ingezet in principe bij de hoogst verantwoordelijke marktdeelnemer (fabrikant, gemachtigde, installateur of importeur) binnen de EU. Voor machines wordt in principe de fabrikant of diens gemachtigde aangesproken (zelfs als die niet binnen Europa is gevestigd). De machinerichtlijn is nog niet in lijn is gebracht met het Nieuw Wetgevend Kader (New Legislative Framework).

In paragraaf 5.2 wordt de risicobeoordeling van de inspectie m.b.t. essentiële eisen beschreven. Het bepalen van het handhavingsinstrument en de op te leggen maatregelen is afhankelijk van de risicobeoordeling. Welke handhavingsinstrumenten en welke maatregelen wanneer worden ingezet is per risico beschreven in dezelfde paragraaf. Paragraaf 5.4 betreft de handhaving ten aanzien van producten met formele (administratieve of procedurele) tekortkomingen.

In situaties waarbij sprake is van valsheid in geschrifte of bewuste/opzettelijke overtreding (denk aan vervalsing van certificaten door de fabrikant of in de handel brengen van een product dat is afgekeurd door een EU-CBI) kan er overleg plaatsvinden met het OM over eventuele strafrechtelijke vervolging.

5 Handhaving Markttoezicht

Dit hoofdstuk beschrijft welke handhaving op welk moment wordt toegepast. Hierbij wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met het risico dat de overtreding oplevert.

5.1 Geen non-conformiteit vastgesteld

De conclusie van een ingestelde inspectie of uitgevoerd onderzoek kan zijn dat er ***geen non-conformiteit is vastgesteld***. Indien bij een productinspectie geen non-conformiteit wordt vastgesteld, wordt een afhandelingsbrief verzonden, waarin opgenomen:

- de geïnspecteerde producten, en
- de geïnspecteerde verplichtingen.

In deze brief wordt duidelijk aangegeven dat er geen uitspraak gedaan is over de volledige conformiteit van het product, aangezien de Nederlandse Arbeidsinspectie niet alle product-verplichtingen bij een inspectie zal (kunnen) controleren. De Nederlandse Arbeidsinspectie is geen keurende instantie, maar een toezichthouder. De markttoezichtautoriteit geeft geen nalevingsverklaring af, omdat dit wellicht kan worden beschouwd als een goedkeuring van een product.

5.2 Product voldoet niet aan de essentiële veiligheids- en gezondheidseisen

Het bepalen van het handhavingsinstrument en de op te leggen maatregelen van een product dat niet voldoet aan de essentiële veiligheids- en gezondheidseisen is afhankelijk van het risico dat volgt uit de risicobeoordeling van de inspectie van de tekort-komingen van het geïnspecteerde of te inspecteren product. Voor deze beoordeling m.b.t. de essentiële veiligheids- en gezond-heidseisen wordt de RAPEX-risicobeoordelingsmethodiek RAG ECL (europa.eu) gehanteerd. De systematiek is beschreven in https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2019/417/oj.

RAPEX-risicobeoordelingsmethodiek onderscheidt 4 risico-categorieën:

- Groen / Laag / R - 1
- Geel / Middel / R - 2
- Oranje / Hoog / R - 3
- Rood / Ernstig / R - 4

Het handhavingsbeleid van een formele (procedurele of administratieve) non-conformiteit wordt apart beschreven in paragraaf 5.4 en de bijlagen per Warenwetbesluit, bijvoorbeeld CE markering ontbreekt of is niet conform; adresgegevens van de hoogst verantwoordelijke ontbreken; of de conformiteits-procedure is niet gevolgd.

5.2.1 Non-conformiteit laag risico

Als de non-conformiteit van de essentiële veiligheids- en gezondheidseisen die bij een product is geconstateerd een laag risico oplevert, wordt een ***brief van bevindingen*** gestuurd. Het is afhankelijk van de wetgeving aan welke marktdeelnemer deze brief moet worden gestuurd. Over het algemeen wordt de hoogst verantwoordelijke voor het product binnen de EU aangeschreven (m.u.v. machines daar kan de hoogst verantwoordelijke zich ook buiten de EU bevinden). De marktdeelnemer krijgt eerst zelf de kans om zijn verantwoordelijkheid te nemen door het non-conforme product in overeenstemming te brengen met de wetgeving (Let op, het fysiek aanpassen van een product is uitsluitend de verantwoordelijkheid van de fabrikant) of te stoppen met verhandelen, waaronder op de markt aanbieden.

De marktdeelnemer krijgt de gelegenheid zijn reactie binnen 14 dagen te geven op de inhoud van de constateringen (non-conformiteit, te nemen maatregelen). Wellicht is wel aan de eisen voldaan? Of was men niet (voldoende) op de hoogte en zal snel actie ondernemen?

Na de brief van bevindingen volgt een van onderstaande stappen:

- N.a.v. de reactie wordt geconcludeerd dat er toch geen sprake is van non-conformiteit: de brief van bevindingen wordt opgevolgd door een afhandelingsbrief (zie 5.1) of;
- N.a.v. de reactie wordt geconcludeerd dat de verantwoordelijke marktdeelnemer van de mogelijkheid gebruik maakt om de overtreding “vrijwillig”[8] op te heffen en de noodzakelijke maatregelen te nemen. De brief van bevindingen wordt dan opgevolgd door een waarschuwingsbrief waarin de non-conformiteit wordt bevestigd en wordt e.e.a. omtrent de te nemen maatregelen (termijnen etc.) opgenomen, of;
- N.a.v. de reactie of het uitblijven daarvan wordt geconcludeerd dat de verantwoordelijke marktdeelnemer geen gebruik maakt van de mogelijkheid de genoemde maatregelen vrijwillig te treffen. De brief van bevindingen wordt dan opgevolgd door een waarschuwing non-conformiteit, waarin de non-conformiteit wordt bevestigd en aangegeven wordt dat de overtreding moet worden opgeheven.

[8] De term vrijwillig is eigenlijk niet helemaal juist. In dit geval wordt bedoeld uit eigen beweging, zonder nadere maatregelen vanuit de inspectie. Immers als de marktdeelnemer niet meewerkt dan zal de inspectie andere instrumenten inzetten om de overtreding op te heffen.

Tabel 1 *Samenvatting te nemen stappen bij non-conformiteit met laag risico*

1. Start HH	2. Reactie marktdeelnemer	3. Afhandelen	4. Vrijwaring	5. Herinspectie
Brief bevindingen	Toch geen non-conformiteit	Afhandelingsbrief	Nee	Geen
	"Vrijwillig" opheffen overtreding	Waarschuwing	Nee	Geen
	Overtreding wordt niet opgeheven	Waarschuwing	Nee	Geen

Let op: pas na een ingediende reactie of na het verlopen van de reactietermijn wordt overgegaan tot het verzenden van een waarschuwing non-conformiteit. In deze waarschuwing wordt de inhoud van de reactie, zo deze gegeven is, kort weergegeven.

Vrijwaring laag risico

De non-conformiteit wordt vastgelegd in ICSMS ook als de tekortkoming "vrijwillig" wordt opgeheven. Er volgt geen vrijwaring of notificatie omdat een waarschuwing geen formele handelsbelemmering is.

Herinspectie laag risico

Gezien de risicogerichte werkwijze en de niet oneindige inspectiecapaciteit van de Nederlandse Arbeidsinspectie, krijgen overtredingen met een laag risico geen prioriteit en volgt er geen herinspectie. Uitzonderingen zijn natuurlijk mogelijk.
Mocht het bedrijf later opnieuw geïnspecteerd worden en deze tekortkoming wordt weer aangetroffen dan is er sprake van een herhaalde overtreding en volgt de handhaving via de beschreven stappen van hoofdstuk 5.2.2.

5.2.2 Non-conformiteit gemiddeld risico

Indien de non-conformiteit van de essentiële veiligheids- en gezondheidseisen die bij een product is geconstateerd een gemiddeld risico oplevert, wordt een ***brief van bevindingen*** gestuurd aan de hoogst verantwoordelijke marktdeelnemer in Europa (m.u.v. machines, de fabrikant van machines kan zich ook buiten de EU bevinden).

De verantwoordelijke marktdeelnemer krijgt de gelegenheid binnen 14 dagen zijn reactie te geven op de inhoud van de constateringen die in de brief zijn opgenomen (non-conformiteit, te nemen maatregelen, termijnen). Wellicht is wel aan de eisen voldaan? Of was men niet (voldoende) op de hoogte en zal snel actie ondernemen?

Na de brief met mogelijkheid tot reactie volgt, als is gebleken dat de overtreding inderdaad aanwezig is in het product, een waarschuwingsbrief non-conformiteit waarin gesteld wordt dat de ondernemer de overtredingen moet opheffen. Ook als hij "vrijwillig" aangeeft dat hij de overtreding zal opheffen. Dan ligt in ieder geval de geconstateerde overtreding vast.

Vrijwaring gemiddeld risico

De non-conformiteit wordt vastgelegd in ICSMS ook als de overtreding "vrijwillig" wordt opgeheven. Er volgt geen vrijwaring of notificatie omdat een waarschuwing geen formele handelsbelemmering is. Mocht de verantwoordelijke marktdeelnemer niet in Nederland gevestigd zijn en de non-conformiteit wordt niet opgeheven, dan dragen we het stokje over in ICSMS aan de verantwoordelijke toezichthouder in Europa. Voor marktdeelnemers buiten Europa is geen systeem beschikbaar.

Herinspectie gemiddeld risico

Na ongeveer een jaar volgt een herinspectie als de verantwoordelijke marktdeelnemer zich in Nederland bevindt. Indien de non-conformiteit niet is opgeheven, volgt een boeterapport ten behoeve van een bestuurlijke boete. Met de inzet van punitieve/sanctionerende maatregelen wordt de marktdeelnemer gestraft. De boete wordt opgelegd vanwege het feit dat de geconstateerde non-conformiteit van het betreffende Warenwetbesluit niet is opgeheven.

Als uit de herinspectie blijkt dat de overtreding is opgeheven dan wordt de inspectie afgesloten met een afhandelingsbrief herinspectie.

Tabel 2 *Samenvatting te nemen stappen bij non-conformiteit met gemiddeld risico*

1. Start HH	2. Reactie marktdeelnemer	3. Afhandelen	4. Vrijwaring	5. Herinspectie	6. In orde	7. Afsluiten herinspectie
Brief bevindingen	Geen non-conformiteit	Afhandelingsbrief	Nee	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
	"Vrijwillig" opheffen overtreding	Waarschuwing	Nee	Na 1 jaar	Ja	Afhandelingsbrief herinspectie
					Nee	Bestuurlijke Boete
	Overtreding wordt niet opgeheven	Waarschuwing	Nee	Na 1 jaar	Ja	Afhandelingsbrief herinspectie
					Nee	Bestuurlijke boete

5.2.3 Non-conformiteit hoog risico

Als de non-conformiteit van essentiële veiligheids- en gezondheidseisen die bij een product is geconstateerd een hoog risico oplevert en de verantwoordelijke marktdeelnemer voor de productveiligheid is in Nederland gevestigd, wordt een kennisgeving last artikel 21 Warenwet gestuurd met daarin de mogelijkheid tot zienswijze.

Van belang is dat de betreffende non-conformiteit een gevaar oplevert. Dit gevaar moet beschreven worden. In sommige gevallen, bijvoorbeeld als er uitsluitend in Nederland enkele producten in de handel zijn gebracht, kan het de voorkeur hebben, vanwege de snelheid van optreden, om gebruik te maken van HH mogelijkheden zoals beschreven in artikel 30 van de Warenwet. Dit wordt apart beschreven in paragraaf 5.3.

Buitenlandse verantwoordelijke marktdeelnemer productveiligheid

Is het product afkomstig van een buitenlandse verantwoordelijke marktdeelnemer dan zal de correspondentie in het Engels plaats vinden. Hierbij moet worden opgemerkt dat Warenwet niet toegepast wordt. Er mag een last worden opgelegd aan buitenlandse marktdeelnemers, maar die is niet afdwingbaar. Daarom worden buitenlandse marktdeelnemers aangesproken middels een brief van bevindingen met daarin de constateringen en de corrigerende maatregelen die verwacht worden. Gelijktijdig gaat er een afschrift naar de Europese toezichthouder.
Als de verantwoordelijke marktdeelnemer binnen de EER geen opvolging geeft aan de te nemen maatregelen dan zal de Europese toezichthouder bij de effectuering van de opgelegde maatregelen verzocht worden assistentie te leveren. Hiervoor dragen we het stokje over in ICSMS aan de verantwoordelijke toezichthouder in Europa. Voor marktdeelnemers buiten Europa is geen systeem beschikbaar.

Vervolgens wordt er een kennisgeving last gestuurd aan de distributeur in Nederland om het op de markt aanbieden te stoppen.

In de kennisgeving last artikel 21 Warenwet wordt een of meerdere van de volgende corrigerende maatregelen opgelegd:

- Artikel 21 lid 1: de houders moeten op de hoogte gesteld worden van het gevaar (gebruikers en distributeurs);
- Artikel 21 lid 2 staken van de verhandeling **of** de producten die zijn uitgeleverd moeten teruggehaald worden.

Omdat de wetgever ervoor heeft gekozen om niet naleving van een last ex artikel 21, lid 2 Warenwet als misdrijf aan te merken op grond van artikel 21, lid 3 en een last ex artikel 21, lid 1 Warenwet niet, is het legitiem om een onderscheid te maken. Daardoor is de opvolging van de kennisgeving last 21, lid 2, Warenwet anders en wordt apart beschreven.

Let op! Als een product meerdere tekortkomingen heeft waarvan sommige tekortkomingen een laag of gemiddeld risico opleveren dan worden deze overtredingen en de te nemen corrigerende maatregelen apart afgehandeld volgens de procedure beschreven bij 5.2.1 of 5.2.2. of in het geval van een formele non-conformiteit zoals beschreven in 5.4. Tekortkomingen met een laag of middel risico mogen NIET worden opgenomen in de kennisgeving last! Ook niet in de bijlage.

a. Artikel 21, lid 1, Warenwet

Er wordt een kennisgeving artikel 21 lid 1 Warenwet verstuurd als de corrigerende maatregel die wordt opgelegd het informeren van de houders en gebruikers is.

Na het versturen van de kennisgeving last 21 lid 1 volgt een van onderstaande stappen:

1. Op basis van de ingediende zienswijze is de conclusie dat er toch geen sprake is van non-conformiteit: de kennisgeving last 21 lid 1 wordt opgevolgd door een afhandelingsbrief, of;

2. De eventuele zienswijze leidt niet tot een ander oordeel en de marktdeelnemer zegt toe de corrigerende maatregelen uit te voeren zoals opgenomen in de kennisgeving last 21 lid 1. Na een positieve controle van deze toezegging wordt een brief gestuurd waarbij afgezien wordt van het opleggen van de last 21 lid 1 met daarin opgenomen welke maatregelen de marktdeelnemer genomen heeft. Blijkt bij de controle dat de corrigerende maatregelen niet zijn uitgevoerd dan wordt de last alsnog opgelegd, of;

3. De marktdeelnemer voert de corrigerende maatregelen niet of niet voldoende uit, de last ex artikel 21, lid 1 Warenwet wordt opgelegd. Er wordt in de beschikking (last) gezet dat er een last onder dwangsom (hierna: LOD) kan volgen. En een boete zal worden opgelegd als de last niet wordt opgevolgd.

Opvolging opgelegde last artikel 21 lid 1:

Gezien het risico mag de opvolging bij een hoog risico niet te lang uitblijven. Te denken valt aan een redelijke termijn die afhankelijk is van de termijn, verbonden aan de door de marktdeelnemer te treffen maatregelen. Indien bij de controle blijkt dat de non-conformiteit niet is opgeheven en de toegezegde maatregelen niet zijn genomen, volgt de inzet van zwaardere handhavingsinstrumenten:

- Als na controle blijkt dat aan de last is voldaan dan volgt een brief om dat te bevestigen en wordt het dossier gesloten;

- Als na het opleggen van de last 21, lid 1 blijkt dat de last niet is uitgevoerd dan kondigt de inspecteur een Last onder dwangsom aan. Vervolgens wordt een LOD rapport opgesteld volgens de Werkinstructie Last onder dwangsom. Ook volgt er gelijktijdig een boeterapport ten behoeve van een bestuurlijke

boete. Als de marktdeelnemer weigerachtig blijft wordt de LOD opgelegd. Als de overtreder dan nòg niet naleeft, nadat alle dwangsommen zijn verbeurd, dus niet aan de LOD is voldaan dan volgt opnieuw een LOD maar dan met hogere dwangsommen. Ook kan een Last Onder Bestuursdwang (LOB) worden overwogen als dat passend en mogelijk is.

b. artikel 21, lid 2, Warenwet

Er wordt een kennisgeving last artikel 21, lid,2 Warenwet verstuurd als de corrigerende maatregel die wordt opgelegd het staken van het verhandelen van het product of het terugroepen van het product is.

Na het versturen van de kennisgeving last 21 lid 2 volgt een van onderstaande stappen:

1. Op basis van de ingediende zienswijze is de conclusie dat er toch geen sprake is van non-conformiteit: de kennisgeving last 21 lid 2 wordt opgevolgd door een afhandelingsbrief, of;

2. De eventuele zienswijze leidt niet tot een ander oordeel en de marktdeelnemer zegt de corrigerende maatregelen uit te voeren zoals opgenomen in de kennisgeving last 21 lid 2. Na een positieve controle van deze toezegging wordt een brief gestuurd waarbij afgezien wordt van het opleggen van last 21 lid 2 met daarin opgenomen welke maatregelen de marktdeelnemer genomen heeft. Blijkt bij de controle dat de corrigerende maatregelen niet zijn uitgevoerd dan wordt de last alsnog opgelegd, of;

3. Als de marktdeelnemer de corrigerende maatregelen beschreven in artikel 21 lid 2 niet of onvoldoende uitvoert dan wordt een last artikel 21 lid 2 opgelegd. In de last wordt aangegeven dat bij het niet nakomen van de last een misdrijf is.

Opvolging opgelegde Last artikel 21 lid 2:

Gezien het risico mag de opvolging door de inspecteur bij een hoog risico niet te lang uitblijven. Te denken valt aan een redelijke termijn die afhankelijk is van de termijn, verbonden aan de door de marktdeelnemer te treffen maatregelen. Indien bij de controle blijkt dat de non-conformiteit niet is opgeheven en de toegezegde maatregelen niet zijn genomen, volgt de inzet van zwaardere handhavingsinstrumenten:

- Besluit de ondernemer de corrigerende maatregelen die in de last 21 lid 2 zijn beschreven uit te voeren dan volgt, na controle hiervan een brief waarin vermeld wordt dat aan de last is voldaan, of

- Blijft de non-conformiteit overeind na Last 21 lid 2 en worden de corrigerende maatregelen niet of niet voldoende uitgevoerd, dan wordt contact gelegd met de OvJ van het Functioneel Parket om na te gaan of deze zaak wordt voortgezet in bestuursrecht met een LOD en BR of dat de OvJ de zaak overneemt door voorlopige maatregelen op te leggen aan de hand van een PV opgesteld door een BOA.

  Als er een LOD moet worden opgesteld dan wordt mondeling een aankondiging gedaan van de LOD. En wordt een LOD rapport opgesteld volgens de Werkinstructie Last onder dwangsom. Hierbij wordt de kennisgeving LOD overgeslagen als voldaan wordt aan een van de voorwaarden van artikel 4:11 Algemene wet bestuursrecht (Awb). In de LOD wordt vermeld na welke termijn welke dwangsom wordt verbeurd.

  NB Een LOD is een beschikking. Op grond van artikel 4:8 Awb dient Nederlandse Arbeidsinspectie de belanghebbende (die immers de beschikking niet heeft aangevraagd en daar naar verwachting bedenkingen tegen heeft) in de gelegenheid te stellen om zijn zienswijze naar voren te brengen. Op grond van artikel 4:11 Awb kan de inspectie toepassing van artikel 4:8 Awb echter achterwege laten voor zover:

Tabel 3 *Samenvatting te nemen stappen bij non-conformiteit met hoog risico (Let op! bevindingen met laag/middel risico apart traject zie procedure groen en geel.)*

1. Start HH	2. Reactie marktdeelnemer	3. Afhandelen	4. Vrijwaring	5. Opvolging	6. In orde	7. Afsluiten
Kennisgeving last 21 lid 1	Geen non-conformiteit	Afhandelingsbrief	Nee	Geen	N.v.t.	N.v.t.
	"Vrijwillige" opheffen overtreding	Controle genomen maatregel	Nee	Redelijke termijn	Ja	Brief afzien opleggen last 21 lid 1
	Overtreding wordt niet opgeheven	Last 21 lid 1	Ja	Redelijke termijn	Ja	Brief last voldaan
					Nee	Procedure LOD + BR
Kennisgeving last 21 lid 2	Geen non-conformiteit	Afhandelingsbrief	Nee	Geen	N.v.t.	N.v.t.
	"Vrijwillige" opheffen overtreding	Controle genomen maatregel	Nee	Redelijke termijn	Ja	Brief afzien opleggen last 21 lid 2
	Overtreding wordt niet opgeheven	Last 21 lid 2	Ja	Redelijke termijn	Ja	Brief last voldaan
					Nee	Afstemming OvJ

a. *De vereiste spoed zich daartegen verzet;*

b. *De belanghebbende reeds eerder in de gelegenheid is gesteld zijn zienswijze naar voren te brengen en zich sindsdien geen nieuwe feiten of omstandigheden hebben voorgedaan.*

Vrijwaring hoog risico
De non-conformiteit wordt vastgelegd in ICSMS, ook als de overtreding "vrijwillig" wordt opgeheven. Indien een Last art. 21 Warenwet, PV of een LOD wordt ingezet, is sprake van ingrijpen op de Europese markt. Een vrijwaringsclausule moet worden ingediend, als de producten ook buiten Nederland op de markt worden aangeboden (zie Hoofdstuk 8).

5.2.4 Non-conformiteit ernstig risico

Als uit de risicobeoordeling een ernstig risico blijkt, is direct optreden noodzakelijk. Dan wordt de zienswijze beperkt tot een mondelinge hoor/wederhoor, eventueel achteraf i.v.m. spoedeisend karakter, en is de inzet van een of meerdere zwaardere handhavingsinstrumenten proportioneel.

Als de non-conformiteit van essentiële veiligheids- en gezondheidseisen die bij een product is geconstateerd een ernstig risico oplevert en de verantwoordelijke marktdeelnemer voor de productveiligheid is in Nederland gevestigd, wordt een last artikel 21 Warenwet (lid 1 of 2 of allebei, afhankelijk van de situatie) gestuurd waarin de door de marktdeelnemer verplicht te treffen corrigerende maatregelen worden vermeld. In de last wordt aangegeven dat bij het niet opvolgen van de last een LOD of PV zal volgen.

Gelijktijdig wordt een boeterapport ten behoeve van een bestuurlijke boete opgesteld.

Let op ! Artikel 32a derde lid van de Warenwet geeft aan dat in sommige gevallen een overtreding niet met een boete kan worden afgedaan. Bijvoorbeeld als voor de overtreding op basis van de Wet op de economische delicten een hogere geldboete kan worden opgelegd en de opzettelijke of roekeloze overtreding een direct gevaar voor de gezondheid of veiligheid van de mens tot gevolg heeft; of in de bijlage genoemde bestuurlijke boete aanmerkelijk wordt overschreden door het met de overtreding behaalde economisch voordeel. In deze gevallen is het mogelijk om onmiddellijk een Proces verbaal op te stellen of voorlopige maatregelen op te leggen (inbeslagname, stilleggen). Als overwogen wordt om naar strafrecht over te stappen, dan wordt dit vooraf met het OM besproken.

In sommige gevallen, bijvoorbeeld als er uitsluitend in Nederland enkele producten in de handel zijn gebracht, of als het vermoeden bestaat dat de gebruiker de aanwijzingen van de fabrikant niet opvolgt, kan als gevolg van het ernstige risico gebruik gemaakt worden van HH mogelijkheden zoals beschreven in artikel 30 Warenwet (het buitengebruik stellen en ter bewijs hiervan het verzegelen[9] van de producten bij de gebruikers). Dit wordt apart beschreven in paragraaf 5.3.

Buitenlandse verantwoordelijke marktdeelnemer productveiligheid
Is de hoogst verantwoordelijke marktdeelnemer gevestigd in het buitenland dan zal de correspondentie in het Engels plaats vinden. Hierbij moet worden opgemerkt dat Warenwet niet wordt toegepast. Buitenlandse marktdeelnemers worden aangesproken middels een brief van bevindingen met daarin de constateringen en de corrigerende maatregelen die verwacht worden. Gelijktijdig gaat er een afschrift naar de Europese toezichthouder. Het product wordt ingevoerd in ICSMS en een RAPEX melding wordt verstuurd.

Als de verantwoordelijke marktdeelnemer binnen de EER geen opvolging geeft aan de maatregelen dan zal de Europese toezichthouder bij de effectuering van de opgelegde maatregelen verzocht worden assistentie te leveren. Hiervoor wordt het stokje overgedragen in ICSMS (verzoek om wederzijdse bijstand).

Gelijktijdig zal er, indien sprake is van een Buitenlandse marktdeelnemer, een last artikel 21 lid 2 worden gestuurd aan de distributeur in Nederland om het verhandelen te stoppen of het product terug te roepen.

Opvolging ernstig risico

Controle van maatregelen zal snel na constatering moeten plaatsvinden, er is immers sprake van een product met een ernstig risico.

Besluit de ondernemer de corrigerende maatregelen die in de last 21 zijn beschreven uit te voeren dan volgt, na controle hiervan, een brief waarin vermeld wordt dat aan de last is voldaan, of

- Last 21 lid 1 is opgelegd:
  Blijft de non-conformiteit overeind na opleggen van de last en worden de corrigerende maatregelen niet of niet voldoende uitgevoerd, dan volgt een LOD. Als de overtreder dan nòg niet naleeft, nadat alle dwangsommen zijn verbeurd, dus niet aan de LOD is voldaan, dan volgt opnieuw een LOD maar dan met hogere dwangsommen. Ook kan een Last Onder Bestuursdwang (LOB) worden overwogen als dat mogelijk en passend is.

- Last 21 lid 2 is opgelegd:
  Blijft de non-conformiteit overeind na opleggen van de last en worden de corrigerende maatregelen niet of niet voldoende uitgevoerd, dan wordt contact gelegd met de OvJ van het Functioneel Parket om na te gaan of deze zaak wordt voortgezet in bestuursrecht met een LOD en BR of dat de OvJ de zaak overneemt door voorlopige maatregelen op te leggen aan de hand van een PV opgesteld door een BOA.

[9] Zie artikel 30, eerste lid Warenwet

Tabel 4 *Samenvatting te nemen stappen bij non-conformiteit met ernstig risico*

1. Start	2. Reactie	3. Notificeren safeguard	4. Controle maatregelen	5. In orde	6. HH instrument
BR en last 21 lid 1	Mondeling hoor wederhoor	Ja rapex en vrijwaren	Controle na gestelde termijnen	Ja	Afhandelingsbrief last
				Nee	LOD
BR en last 21 lid 2	Mondeling hoor wederhoor	Ja rapex en vrijwaren	Controle na gestelde termijnen	Ja	Afhandelingsbrief last
				Nee	Afstemming OvJ

Als er een LOD moet worden opgesteld dan wordt mondeling een aankondiging gedaan van de LOD. En wordt een LOD rapport opgesteld volgens de Werkinstructie Last onder dwangsom. Vanwege het spoedeisende karakter (art 4:11 Awb) zal de kennisgeving LOD achterwege worden gelaten.

Notificeren en vrijwaren ernstig risico

De non-conformiteit wordt vastgelegd in ICSMS. Lidstaten zorgen ervoor dat de Commissie overeenkomstig artikel 19 van de VERORDENING (EG) Nr. 2019/1020 onverwijld in kennis wordt gesteld van producten die een ernstig risico opleveren en ook in andere lidstaten op de markt zijn.

De productinformatie moet zo volledig en snel mogelijk volgens de procedure van RAPEX/Safety gate opgestuurd. Ook wordt de vrijwaringsprocedure gevolgd.

5.3 Beschikkingen Artikel 27 en 30 Warenwet

In sommige gevallen, bijvoorbeeld als een fabrikant maar enkele stuks heeft geproduceerd die uitsluitend in Nederland in de handel zijn gebracht, is het eenvoudiger gebruik te maken van Handhavingsmogelijkheden zoals beschreven in artikel 30 Warenwet (het buitengebruik stellen en ter bewijs hiervan het verzegelen[10] van de producten bij de gebruikers wanneer er sprake is van gevaar).

Op grond van ***artikel 30*** van de Warenwet heeft de Minister de bevoegdheid tot het buiten gebruik stellen van technische voortbrengselen wanneer er sprake is van gevaar, dan wel wanneer de keurings- of beoordelingsvoorschriften niet in acht zijn genomen. Als wordt overgegaan tot het buiten gebruik stellen wordt een beschikking 'aanbrengen verzegeling' (buitengebruikstelling) verstuurd aan de werkgever/gebruiker. Daarin wordt gesteld dat er vanwege het gevaar, dan wel vanwege het niet voldoen aan de keurings- of beoordelingsvoorschriften, buiten gebruik gesteld wordt. Ter bewijs van deze buitengebruikstelling verzegelt de inspecteur het product.

Op locatie wordt een product verzegeld. Dit betekent dat er iets aangebracht moet worden zodat het product niet meer in gebruik kan worden gesteld. Dit kan gebeuren door bijvoorbeeld een essentieel onderdeel, zoals een aandrijving of (hoofd) schakelaar, te blokkeren. De bevoegdheid tot buiten gebruik stellen is noodzakelijk omdat het bij dreigend acuut gevaar het enige fysieke middel is om anderen dan direct betrokkenen te waarschuwen en te verhinderen dat zij zich onbewust aan groot gevaar blootstellen.

Wanneer het gevaar dat het gebruik van dat voortbrengsel oplevert is weggenomen, dan wel dat de voorgeschreven keurings- of beoordelingsprocedures alsnog in acht zijn genomen en de vereiste documenten aanwezig zijn, komt de inspecteur kijken of e.e.a. op een correcte wijze is gebeurd.
Wanneer dat het geval is, wordt vervolgens formeel de buiten gebruikstelling opgeheven, en krijgt gebruiker hiertoe een beschikking 'opheffen verzegeling' (opheffen buiten gebruikstelling).
De buiten gebruikstelling wordt opgeheven zodra de reden, die tot de buiten gebruikstelling aanleiding gaf, is opgeheven of ongegrond gebleken.
Als het noodzakelijk is om tussentijds de verzegeling te verbreken voor het conform maken van het product door de fabrikant kan de inspecteur of zijn collega inspecteur vervolgens zelf de verzegeling komen verbreken.

Artikel 27 Warenwet geeft de inspecteurs van Nederlandse Arbeidsinspectie de bevoegdheid technische voortbrengselen te beproeven, te onderzoeken, te doen beproeven of te doen onderzoeken. Als uit het onderzoek blijkt dat het product niet conform de wetgeving is bestaat er de mogelijkheid om een merk van afkeuring aan te brengen. Ook kan schriftelijk herstelling of behandeling binnen een daarbij vast te stellen termijn van het technische voortbrengsel worden gelast. Vooralsnog wordt het aanbrengen van een merk van afkeuring niet beschreven in dit HH beleid.

Voor de beschikkingen die in deze paragraaf zijn beschreven is op grond van de Awb bezwaar en beroep mogelijk.

[10] Zie artikel 30, eerste lid Warenwet

5.4 Handhaving formele non-conformiteit

Als er uitsluitend sprake is van een formele non-conformiteit en er geen direct gevaar kan worden aangetoond dan kan er in de regel geen gebruik worden gemaakt van artikel 21 van de Warenwet.

Een formele non-conformiteit is bijvoorbeeld het aanbrengen van de CE markering in strijd met de bepalingen; een onjuiste EU-conformiteitsverklaring; een onvolledig technisch dossier.

Als er uitsluitend sprake is van formele niet-naleving, moet van de fabrikant of gemachtigde verlangd worden dat hij het product dat hij in de handel wil brengen of in voorkomend geval al in de handel heeft gebracht binnen een redelijke termijn conform de bepalingen maakt.

We doen dit door een waarschuwing formele non-conformiteit te sturen aan de fabrikant of gemachtigde (afhankelijk van de wetgeving aan de importeur) waarin gesteld wordt dat de non-conformiteit moet worden beëindigd. Blijkt na een herinspectie dat de overtreding niet is opgeheven dan volgt een boeterapport. In de bijlagen wordt per formele non-conformiteit beschreven hoe de handhaving plaats zal vinden.

Een uitzondering op bovengenoemde procedure is daar waar de wetgever heeft bepaald dat de fabrikant in de procedure een externe conformiteitsbeoordelingsinstantie (EU-CBI) moet betrekken en dit niet gebeurd is. De zwaarte van de conformiteitsprocedure is veelal gekoppeld aan het risico dat het product door zijn aard en gebruiksdoel op kan leveren.

5.4.1 Formele non-conformiteit: EU-CBI niet betrokken bij de conformiteitsbeoordelingsprocedure

In sommige situaties heeft de wetgever bepaald dat in de procedure een externe conformiteitsbeoordelingsinstantie (EU-CBI) moet worden betrokken. De EU-CBI voert keuringen en beoordelingen uit en verstrekt een certificaat van EU-type-onderzoek, EU-eenheidskeuring, dan wel een verklaring van de goedkeuring van een kwaliteitssysteem. De conformiteitsbeoordelingsprocedure en tevens de rol van de EU-CBI kan een klein tot groot deel van het productieproces bestrijken (van enkel de ontwerpfase tot het testen op eindproducten), dit is afhankelijk van het risiconiveau van het product (hoe hoog zijn de te beheersen risico's). In de verschillende productrichtlijnen cq. Warenwetbesluiten zijn de conformiteitsprocedures uitgewerkt.

In de Europese regelgeving is de zwaarte van de conformiteitsprocedure veelal gekoppeld aan het risico dat het product door zijn aard en gebruiksdoel op kan leveren. Handhaving bij de verantwoordelijke marktdeelnemer (fabrikant, gemachtigde of installateur) m.b.t. de conformiteitsprocedures vindt als volgt plaats.

a. Een certificatieplichtig product heeft geen geldig EU-CBI certificaat

Onder "geen geldig EU-CBI certificaat" wordt verstaan: een certificatieplichtig product dat in de handel wordt gebracht zonder dat voor dit specifieke product het verplichte certificaat[11] van goedkeuring afgegeven is door een daartoe bevoegde EU-CBI; de procedure voor de goedkeuring van een certificatieplichtig product is dan niet (geheel) doorlopen, of met een afkeuring afgesloten. Het is een bewuste keuze van de wetgever geweest om voor risicovolle producten de tussenkomst van een EU-CBI te eisen. Als die verplichte certificatie niet plaatsvindt, is het onduidelijk of het product een gevaar oplevert en of dit afdoende is gereduceerd door de fabrikant. Zo'n product beschouwt de Nederlandse Arbeidsinspectie als een product met een potentieel hoog risico. In eerste instantie wordt een brief van bevindingen formele non-conformiteit gestuurd waarin gesteld wordt dat de fabrikant/gemachtigde (importeur) de overtredingen moet opheffen, de handel moet staken (ook voor producten die zich in het distributiekanaal bevinden) en/of producten uit de handel moet nemen, totdat een geldig certificaat kan worden getoond. Tevens wordt een boeterapport opgesteld. Immers voor de potentieel risicovolle producten is de verplichte borging door een derde partij (bewust) niet uitgevoerd waarbij tevens een financieel voordeel verkregen is.

Als de fabrikant/gemachtigde (of in bepaalde gevallen de importeur) niet vrijwillig de corrigerende maatregelen wil nemen dan worden deze corrigerende maatregelen opgelegd via een (kennisgeving) last onder dwangsom. Er wordt een LOD rapport opgesteld volgens de Werkinstructie Last onder dwangsom.

Indien het product ook binnen de EER verhandeld wordt moet als de boete is opgelegd een vrijwaringsclausule (zie Hoofdstuk 8) gestart worden.

Buitenlandse verantwoordelijke marktdeelnemer productveiligheid

Is het product afkomstig van een buitenlandse verantwoordelijke marktdeelnemer dan zal de correspondentie in het Engels plaats vinden. Hierbij moet worden opgemerkt dat de Warenwet niet toegepast kan worden. Er kunnen dus geen lasten e.d. worden opgelegd aan buitenlandse marktdeelnemers. Buitenlandse marktdeelnemers worden aangesproken middels een brief van bevindingen met daarin de constateringen en de corrigerende maatregelen die verwacht worden. Gelijktijdig gaat er een afschrift naar de buitenlandse toezichthouder.
Als de verantwoordelijke marktdeelnemer binnen de EER geen opvolging geeft aan de maatregelen dan zal de Europese

[11] Niet elke conformiteitsbeoordeling leidt tot afgifte van een certificaat. In sommige procedures geeft de CBI geen certificaat af maar een verklaring, of een document met nog een andere naam. Daar waar in deze paragraaf gesproken wordt van certificaat wordt tevens gedoeld op deze verklaringen of andere documenten die in de procedures genoemd worden waarin de CBI zijn oordeel geeft.

toezichthouder bij de effectuering van de opgelegde maatregelen verzocht worden assistentie te leveren. Hiervoor wordt het stokje overgedragen in ICSMS (verzoek om wederzijdse bijstand).

5.4.2 EU-CBI trekt certificaat in of schorst het

Als een EU-CBI een certificaat intrekt dan heeft het certificaat in principe zijn geldigheid verloren met terugwerkende kracht (tenzij de CBI er een datum aan koppelt). Als een certificaat geschorst is dan verliest het certificaat zijn geldigheid vanaf de datum van schorsing. Het product mag niet meer in de handel gebracht worden vanaf deze datum. De aanleiding voor de schorsing of intrekking bepaalt de corrigerende maatregelen. Als de schorsing of intrekking het gevolg is van het niet voldoen aan de essentiële eisen, dan vindt handhaving plaats zoals beschreven in 5.2. Wordt het certificaat geschorst op basis van een formele non-conformiteit dan vindt handhaving plaats volgens 5.4.

Let op: in de praktijk kunnen de termen schorsen en intrekken door elkaar worden gebruikt.

Indien de geldigheid van een verklaring van EG-typeonderzoek afloopt en niet wordt verlengd, moet de fabrikant stoppen met het in de handel brengen van het betreffende product. Als het niet verlengen het gevolg is van tekortkomingen van die de EU-CBI vaststelt, dan vindt handhaving plaats zoals beschreven in 5.2 of 5.4.

5.4.3 Bij een product met een geldig certificaat is een technische non-conformiteit vastgesteld

Een geldig certificaat van een EU-CBI geeft nog geen zekerheid van overeenstemming met de productregelgeving. Ook een gecertificeerd product kan daarom op conformiteit worden geïnspecteerd door de Nederlandse Arbeidsinspectie. Bij constatering van een non-conformiteit richt de handhaving door markttoezichthouder Nederlandse Arbeidsinspectie zich primair op de verantwoordelijke marktdeelnemer. Deze is en blijft verantwoordelijk voor het voldoen aan de fabrikantverplichtingen die de productrichtlijn aan een product stelt. Handhaving vindt plaats zoals beschreven in 5.2.

Als blijkt dat een gecertificeerd product niet in conformiteit is met de daaraan gestelde essentiële veiligheidseisen, wordt tijdens het onderzoek de EU-CBI hiervan op de hoogte gesteld en gevraagd om een reactie.

Als de reactie van de EU-CBI op dit verzoek niet adequaat is, wordt een interne melding gedaan aan de toezichthouders op de CBI's werkzaam binnen afdeling Certificatie van de Nederlandse Arbeidsinspectie. Nederlandse Arbeidsinspectie is namelijk tevens toezichthouder op de door de Minister van SZW aangewezen EU-CBI's en kan namens de Minister van SZW maatregelen opleggen aan de EU-CBI indien deze haar taken in het wettelijke certificatiestelsel niet rechtmatig uitvoert (zie Hoofdstuk 7.). De Nederlandse Arbeidsinspectie kan niet handhaven bij een EU-CBI die is aangewezen door een andere EU-lidstaat, maar zal het nationale accreditatie-orgaan, de aanmeldende autoriteit en de eventuele publieke toezichthouder van de betrokken lidstaat wel informeren over de gevonden of vermoedde non-conformiteit in de handelswijze van de EU-CBI.

5.5 Valsheid in geschrifte of opzet

In situaties waarbij sprake is van valsheid in geschrifte of bewuste/opzettelijke overtreding door de marktdeelnemer (denk aan vervalsing van certificaten) is het Wetboek van Strafrecht artikel 225 1e lid van toepassing en zal er overleg plaatsvinden met het OM over eventuele strafrechtelijke vervolging.

5.6 Herhaalde overtreding en verscherpt toezicht

Dit onderwerp is nog in ontwikkeling. Tot die tijd worden alle overtredingen afgedaan zoals beschreven in Hoofdstuk 5.

6 Handhaving in de gebruiksfase

6.1 Uitgangspunten bij de handhaving Warenwet in de gebruiksfase

In de gebruiksfase moeten de voorschriften nageleefd worden die verbonden zijn aan het in gebruik stellen of het in gebruik hebben van een technisch voortbrengsel. Op grond van artikelen 4 en 7 van de Warenwet en de daarop gebaseerde artikelen in de Warenwetbesluiten (bijv. artikel 2 van het Warenwetbesluit Liften 2016) is het verboden technische voortbrengselen te gebruiken die niet voldoen aan de gestelde voorschriften, waaronder de periodieke keuringen. De Nederlandse Arbeidsinspectie heeft de bevoegdheid om technische voortbrengselen buiten gebruik te stellen als deze gevaar opleveren. Ook kan de Nederlandse Arbeidsinspectie een boete opleggen op basis van het Warenwetbesluit bestuurlijke boeten. In dat besluit staat aangegeven welke boete bij een bepaalde overtreding gegeven kan worden. Het uitgangspunt van Nederlandse Arbeidsinspectie is dat, in afwijking daarvan, bij een overtreding in beginsel eerst een schriftelijke waarschuwing wordt gegeven, tenzij er sprake is van de situaties zoals beschreven in de volgende paragraaf. Voor handhaving dient een technisch voortbrengsel in gebruik te zijn bij het constateren van de overtreding.

Voor de niet onder een Warenwetbesluit vallende technische voortbrengselen geldt voor wat betreft het verrichten van keuringen het bepaalde in hoofdstuk 7 van het Arbeidsomstandighedenbesluit over arbeidsmiddelen, met de daarbij behorende handhaving. Dit handhavingsbeleid gaat uitsluitend over de verplichtingen op grond van de Warenwet.

Hieronder staan de betrokken Warenwetbesluiten met daarbij kort aangegeven de belangrijkste verplichtingen (niet limitatief) in de gebruiksfase. Keuringen worden uitgevoerd door een conformiteitsbeoordelingsinstantie (verder te noemen CBI), of keuringsdienst van gebruikers (KVG), tenzij anders vermeld. Ook staat per besluit aangegeven wie de adressant is, dit kan verschillen. Het voert te ver hier alle verplichtingen weer te geven, maar het geeft een indicatie.

Warenwetbesluit containers, hoofdstuk 4; verkeers- en gebruiksvoorschriften.

- De container wordt na verloop van ten hoogste vijf jaren sedert de datum van gereedkoming en vervolgens telkens na verloop van ten hoogste twee-en-een-half jaar op zijn veilige staat onderzocht (niet verplicht door CBI).
- Op de container, indien deze wordt vervoerd, verhandeld of gebruikt, moet duidelijk de maand en het jaar vermeld zijn, waarop de container moet worden onderzocht.
- Adressaat: de eigenaar.

Warenwetbesluit drukapparatuur 2016, hoofdstukken 3 en 4; verkeer, gebruik en keuring.

- Gebruiksaanwijzing aanwezig.
- Toegankelijk en bereikbaar zijn voor het gebruik en uitvoeren van onderhoud, onderzoek, inspectie, reparatie en keuringen.
- In goede staat van onderhoud.
- Gebruiken overeenkomstig bestemming.
- Keuring voor eerste ingebruikneming door CBI.
- Periodieke keuring door CBI.
- Intredekeuring door CBI.
- Beschikbaarheid van verklaringen van ingebruikneming, periodieke keuring en intredekeuring.
- Beschikbaarheid andere documenten zoals bij de keuringen behorende rapporten en het aantekenblad.
- Adressaat: de gebruiker. Daaronder wordt ook verstaan de verhuurder die het drukapparaat geheel onderhoudt en verzorgt. De gebruiker is niet altijd de eigenaar.

Warenwetbesluit drukvaten van eenvoudige vorm 2016, artikel 16; handleiding gebruiksfase.

- Een drukvat gaat vergezeld van de door de fabrikant opgestelde handleiding.
- Degene die een drukvat in gebruik neemt of gebruikt, zorgt ervoor dat dit in goede staat van onderhoud verkeert.
- Een drukvat wordt op passende wijze in gebruik genomen en wordt niet voor een ander doel gebruikt dan waarvoor die bestemd is.
- Adressaat: degene die het drukvat gebruikt. Dit is meestal de eigenaar of werkgever.

Warenwetbesluit liften 2016, hoofdstuk 3; verplichtingen gebruiksfase.

- Periodieke keuring door CBI, twaalf maanden na de eerste ingebruikneming en vervolgens telkens na achttien maanden.
- In de bouwfase: door CBI keuring voor eerste ingebruikneming en vervolgens telkens na drie maanden.
- Instructies en liftboek bij de lift.
- Kunnen tonen certificaat van goedkeuring.
- Gebruiken overeenkomstig bestemming.
- In goede staat van onderhoud.
- Machinekamers, schijvenruimten en schachtputten niet gebruiken als bergruimte van voorwerpen, welke niet tot de lift behoren.
- Adressaat: degene die de lift voorhanden heeft. Dit is meestal de eigenaar, maar kan ook de leasemaatschappij of een vereniging van eigenaren zijn.

Warenwetbesluit machines, hijskranen, hoofdstuk 4; verkeer en gebruik.

- Periodieke keuring, per twee jaar door CBI, tussentijds door deskundige.
- Certificaat van goedkeuring in nabijheid van hijskraan.
- Kraanboek in nabijheid van hijskraan.
- Adressaat: het besluit geeft aan dat de kraan niet in gebruik mag zijn als hij niet aan de eisen voldoet, en spreekt wat de keuring betreft over de verzoeker. In de meeste gevallen zal het de eigenaar zijn (soms de verhuurder).

Warenwetbesluit machines, hijs- en hefwerktuigen voor beroepsmatig personenvervoer, hoofdstuk 4; verkeer en gebruik.

- Keuring door CBI na elke montage op een nieuwe arbeidsplaats en vervolgens telkens na verloop van ten hoogste zes maanden door CBI.
- Certificaat van goedkeuring in nabijheid van hijs- en hefwerktuig.
- Hijs- en hefwerktuigboek in nabijheid van hijs- en hefwerktuig.
- Adressaat: het besluit geeft aan dat deze machine niet in gebruik mag zijn als hij niet aan de eisen voldoet, en spreekt wat de keuring betreft over de verzoeker. In de meeste gevallen zal het de eigenaar zijn (vaak de verhuurder).

6.2 Het beleid bij handhaving gebruiksfase

Het beleid van de Nederlandse Arbeidsinspectie is dat bij niet-naleving van de voorschriften in de gebruiksfase de eerste keer een waarschuwing wordt gegeven, maar bij niet voldoen of herhaling een boete wordt aangezegd. In de volgende situaties wordt echter de eerste keer geen waarschuwing gegeven maar wordt direct een boete aangezegd:

a. Bij een wettelijke verplichte periodieke keuring door een CBI of KVG:
   - Als een keuringstermijn drie maanden of minder is: bij overschrijding van die termijn met een week.
   - Als een keuringstermijn zes maanden of minder is, maar meer dan drie maanden: bij overschrijding van die termijn met twee weken.
   - Als een keuringstermijn meer dan zes maanden is: bij overschrijding van die termijn met vier weken, met uitzondering van drukapparatuur. Bij drukapparatuur is voorzien in een verlenging op aanvraag bij de CBI van maximaal een half jaar; bij niet aanvragen van die verlenging of gerekend vanaf de nieuwe uiterste keuringsdatum geldt een overschrijding van een week.

b. Een technisch voortbrengsel wordt niet gebruikt volgens haar bestemming en tevens is sprake van een gevaarlijke situatie. Het verbod op het niet gebruiken volgens haar bestemming moet dan wel in de desbetreffende regelgeving zijn genoemd.

c. De eigenaar/gebruiker/werkgever heeft, ondanks dat hij er kennis van draagt dat het voortbrengsel gevaarlijke situaties oplevert, het voortbrengsel toch in gebruik[12].

In situaties b en c wordt naast de boete-aanzegging een gevaarlijk technisch voortbrengsel bovendien buiten gebruik gesteld en verzegeld[13].

Daarnaast geldt het volgende:

1. Een verbod in de afzonderlijke Warenwetbesluiten dat de desbetreffende technische voortbrengselen niet in gebruik mogen zijn indien deze niet voldoen aan het gestelde in die besluiten, betekent niet dat ze terstond buiten gebruik gesteld moet worden. De eigenaar/gebruiker blijft wel te allen tijde verantwoordelijk. Als het voortbrengsel gevaarlijke situaties oplevert moet het voortbrengsel altijd buiten gebruik gesteld zijn. Of een technisch voortbrengsel gevaarlijk is, kan worden vastgesteld door de keuringsinstelling, die bijvoorbeeld gevaarlijke liften ook buiten gebruik moet stellen. Ook kan de inspecteur van de Nederlandse Arbeidsinspectie van oordeel zijn dat een technisch voortbrengsel gevaarlijk is en deze buiten gebruik (laten) stellen en verzegelen.
2. Waar in de regelgeving staat dat een technisch voortbrengsel ‘gekeurd’ moet zijn, wordt bedoeld ‘goedgekeurd’.
3. De standaardhersteltermijn die in een waarschuwing wordt opgenomen is twee maanden. De Inspectie kan hier in bijzondere gevallen van afwijken.
4. Indien er geen sprake is van een gevaarlijke situatie, geldt bij herinspecties een escalatieladder: waarschuwing>boete-aanzegging>last onder dwangsom. Indien er wel sprake is van een gevaarlijke situatie zal het voortbrengsel buiten gebruik gesteld en verzegeld moeten worden. Het verbreken van een zegel is een misdrijf en dan wordt een proces verbaal opgemaakt.
5. Het kan voorkomen dat bij één inspectie meerdere technische voortbrengselen worden aangetroffen, met op dat moment dezelfde overtreding. Is dat een overtreding die leidt tot een waarschuwing, dan kunnen de verschillende technische voortbrengselen en overtredingen, onder vermelding van bouwjaar, type en andere registratiegegevens, in één waarschuwingsbrief opgenomen worden. Als het een overtreding is die leidt tot een boete-aanzegging, leidt ieder technisch voortbrengsel dat een boetewaardige overtreding veroorzaakt tot een afzonderlijke boete-aanzegging. Deze kunnen eveneens in één boete-aanzegging worden opgenomen, mits gericht aan dezelfde normadressaat. Overtredingen die meermaals voorkomen, zullen maximaal tien keer in de boete-aanzegging worden meegenomen.

[12] Indien de Inspectie bijvoorbeeld een lift buiten gebruik heeft gesteld en heeft verzegeld, en die lift blijkt toch weer in gebruik te zijn gesteld, dan is dat op grond van artikel 30, eerste, derde en vierde lid Warenwet een misdrijf en wordt op grond van artikel 1, derde lid WED een proces verbaal opgemaakt.

[13] Het is ook mogelijk dat op basis van de Arbowetgeving een gevaarlijk arbeidsmiddel buiten gebruik wordt gesteld (stilgelegd). In dat geval blijft buiten gebruikstelling op grond van de Warenwet achterwege.

6. Bij de vaststelling of sprake is van herhaling van soortgelijke overtredingen wordt bij zelfstandig opererende nevenvestigingen van rechtspersonen gehandeld alsof deze afzonderlijke ondernemingen zijn. Zie voor de bedoelde verhoging bij soortgelijke overtredingen artikel 3 lid 4 van het Warenwetbesluit bestuurlijke boeten.

7 Handhaving bij EU- en NL-Conformiteitsbeoordelingsinstanties (CBI's)

Vele producten mogen pas in de handel worden gebracht na tussenkomst van een CBI (keuring/ afgifte van certificaat van goedkeuring/ conformiteitsbeoordeling zoals bedoeld in de Europese productrichtlijnen).

De inspectie is ook toezichthouder op het functioneren van de CBI's. Toezicht en handhaving bij CBI's wordt uitgevoerd door andere functionarissen dan degenen die toezicht houden op de producten. Het vindt haar grondslag in artikel 7a, derde lid van de Warenwet, nader uitgewerkt in de diverse Warenwetbesluiten. Voor de wijze waarop gehandhaafd wordt, wordt verwezen naar het handhavingsbeleid van de Nederlandse Arbeidsinspectie voor CBI's. 'Handhavingsbeleid CBI's - Nederlandse Arbeidsinspectie'.

8 Vrijwaring en Safety Gate (voorheen RAPEX)

De vrijwaringsprocedure en de procedure van het systeem voor snelle uitwisseling van informatie (Safety Gate voorheen Rapex genoemd) zijn niet hetzelfde: zij hebben verschillende kennisgevingscriteria en toepassingsmethoden.

8.1 Vrijwaring

Krachtens de vrijwaringsclausule, die is gebaseerd op artikel 114, lid 10, VWEU en in het grootste deel van de sectorale harmonisatiewetgeving van de Unie is opgenomen, kunnen de lidstaten beperkende maatregelen nemen met betrekking tot producten die een risico inhouden voor de gezondheid en veiligheid of andere aspecten van het openbare belang en zijn zij verplicht om de Commissie en de andere lidstaten van deze maatregelen in kennis te stellen.

Wanneer een lidstaat vaststelt dat een product niet-conform is of dat een product conform is maar een risico inhoudt voor de gezondheid of veiligheid van de mens dan wel voor andere aspecten van de bescherming van openbare belangen, verlangt deze lidstaat van de betrokken marktdeelnemer dat hij alle passende maatregelen neemt om ervoor te zorgen dat het product in kwestie dat risico niet meer inhoudt wanneer het op de markt wordt aangeboden, of dat het product binnen een redelijke termijn die evenredig is met de aard van het risico uit de handel wordt genomen of wordt teruggeroepen.

De geconstateerde non-conformiteit moet gelden voor alle producten van een productiereeks, ongeacht hoe groot deze is. Ook moet het risico aan het product zelf te wijten zijn en niet veroorzaakt worden door verkeerd gebruik, dat wil zeggen, wanneer het product wordt gebruikt voor doeleinden anders dan het bedoelde gebruik of bij omstandigheden die niet redelijkerwijs hadden kunnen worden voorzien, of wanneer het product niet op de voorgeschreven wijze is geïnstalleerd en onderhouden. Bij een eenmalige fout die beperkt blijft tot het grondgebied van de lidstaat die de non-conformiteit heeft ontdekt, hoeft de vrijwaringsclausuleprocedure **niet** te worden toegepast, aangezien het niet nodig is om maatregelen te nemen op EU-niveau.

Wanneer de fabrikant of gemachtigde vrijwillig de nodige maatregelen nemen, of indien het product wordt gewijzigd dan wel vrijwillig uit de handel wordt genomen, leidt dit **niet** tot een vrijwaringsclausuleprocedure. Wanneer de marktdeelnemer echter geen passende corrigerende maatregelen neemt binnen de door de markttoezichtautoriteiten bepaalde termijn dan is de vrijwaringsprocedure van toepassing.

De vrijwaringsprocedure start in ons geval bij de inzet van een Last artikel 21 Warenwet of het opleggen van een Boete. In dergelijke gevallen moet worden overgegaan tot het volgen van de procedure voor vrijwaring (of vrijwaringsclausule of safeguard), als de producten in een of meerdere andere EER-landen dan Nederland in de handel worden gebracht.

Zodra een bevoegde nationale autoriteit het vrije verkeer van een product zodanig beperkt of verbiedt dat de vrijwaringsclausuleprocedure in gang wordt gezet, moet de lidstaat de Commissie hiervan onmiddellijk in kennis stellen. Deze kennisgeving moet via ICSMS worden verstuurd.
Als de wetgeving geen vrijwaringsclausule bevat dan wordt de informatie naar de betreffende ADCO gestuurd (Blue Guide paragraaf 7.5.1. (2016/C 272/01)).

8.2 Safety Gate (Rapex)

De vrijwaringsclausuleprocedure moet naast de Rapex-procedure worden toepast wanneer een lidstaat op basis van een gevaar of ander ***ernstig*** risico verbonden aan een geharmoniseerd product het besluit neemt om het vrije verkeer van dit product definitief te verbieden of te beperken.

Als er sprake is van een ernstig risico (R - 4) wordt een melding van de zaak gedaan in het Europese waarschuwingssysteem Rapid alert system Safety Gate (voorheen RAPEX).
Zie UITVOERINGSBESLUIT (EU) 2019/417 VAN DE COMMISSIE van 8 november 2018, Verordening (EG) nr. 765/2008 en Verordening 2019/1020 artikel 20. Deze melding wordt via het RAPEX contactpoint van Nederland (NVWA: vwa.dtalert@vwa.nl) verstuurd.

9 Samenloop tussen product- en arboregelgeving bij de gebruiker

Arbobesluit, artikel 7.2, eerste lid

"Een door de werkgever aan de werknemer ter beschikking gesteld arbeidsmiddel voldoet aan de op dat arbeidsmiddel van toepassing zijnde Warenwetbesluiten."
In principe worden door fabrikanten en importeurs alleen producten/arbeidsmiddelen op de markt gebracht, die voldoen aan de daarop van toepassing zijnde Warenwetbesluiten. Echter het wordt tevens van belang geacht om de werkgevers (professionele gebruikers) te verplichten zich ervan te vergewissen dat het arbeidsmiddel inderdaad voldoet aan de toepasselijke Warenwetgeving, en dus (overeenkomstig die wetgeving):

- is voorzien van een CE-markering, en
- vergezeld gaat van een conformiteitsverklaring[14].

Arbobesluit artikel 7.2, tweede lid

Indien het arbeidsmiddel naast de CE-markering en de EG-verklaring van overeenstemming (cq EU-conformiteitsverklaring) ook nog overeenkomstig de gebruiksvoorschriften wordt gebruikt, dan wordt dit arbeidsmiddel, zoals blijkt uit artikel 7.2, tweede lid Arbobesluit, vermoed te voldoen aan de in dit artikel genoemde voorschriften van het Arbobesluit.
De genoemde voorschriften hebben betrekking op:

- bewegende delen (7.7),
- alarmsignalen (7.10),
- besturingssysteem (7.13),
- in werking stellen van arbeidsmiddelen (7.14),
- stopzetten van arbeidsmiddel (7.15),
- noodstopvoorziening (7.16), en
- uitrusting mobiele arbeidsmiddelen al dan niet met eigen aandrijving (7.17a en b). De werkgever mag dus aannemen dat het arbeidsmiddel voldoet aan de voorschriften in genoemde artikelen.

Algemene zorg- en onderzoeksverplichting

Dit rechtsvermoeden is echter wel door de Nederlandse Arbeidsinspectie te weerleggen. De aanwezigheid van de CE-markering en EG-verklaring van overeenstemming ontslaat de werkgever niet van de verplichting om na te gaan of een bepaalde machine bij gebruik in de concrete arbeidssituatie ook voldoende veilig is.

De Nederlandse Arbeidsinspectie moet bij art 7.2 lid 2 aantonen dat het gebruik van het arbeidsmiddel in concreto onveilig is. Als het arbeidsmiddel niet voldoet aan de eisen van het Warenwetbesluit is er een overtreding van het WB.

Uitspraak "Storteboom"

In dit verband kan de uitspraak in de zaak Storteboom[15] aangehaald worden. In deze uitspraak bevestigt de Raad van State dat de handhaving via de Warenwet(besluit Machines) en via hoofdstuk 7 Arbobesluit naast elkaar staan. Ingevolge art. 7.2, tweede lid, Arbobesluit wordt een conform het Warenwetbesluit Machines CE-gemarkeerde machine in principe geacht veilig te zijn. De Raad van State bevestigt echter dat lid 1 een rechtsvermoeden betreft. Dit wil zeggen dat de Nederlandse Arbeidsinspectie de mogelijkheid heeft aan te tonen dat een machine in de praktijk toch niet veilig is. Bovendien wordt in deze uitspraak aangegeven dat de aanwezigheid van een CE-markering en een EG-verklaring van overeenstemming de werkgever niet ontslaat van haar algemene zorg- en onderzoeksverplichting mbt de machine. Wordt aan deze verplichting niet voldaan, dan kan de werkgever toch een boete worden opgelegd wegens overtreding van het Arbobesluit. Dit sluit overigens eventuele handhaving bij de fabrikant/importeur niet uit, en omgekeerd.

Handhaving bij werkgever en fabrikant

In het geval dat is vastgesteld dat het arbeidsmiddel (product in de zin van de Warenwet) als gevolg van een gebrek in het oorspronkelijke ontwerp intrinsiek[16] onveilig is, en ernstig gevaar oplevert voor personen, wordt het arbeidsmiddel dat bij een werkgever/gebruiker is aangetroffen stilgelegd. Verwezen wordt in dit verband naar het Handhavingsbeleid Arbeidsomstandighedenwetgeving. Daarnaast zal richting de verantwoordelijke marktdeelnemer actie moeten worden ondernomen op basis van de Warenwet.

[14] In sommige gevallen, bv in artikel 7.2 van het Arbobesluit, wordt in dit verband een ander begrip gebruikt zoals EG-verklaring van overeenstemming of EU-verklaring van overeenstemming. Hiermee wordt evenwel exact hetzelfde bedoeld.

[15] Raad van State: Uitspraak 200409513/1, https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBARN:2004:AR5145 en uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 7 september 2005, ECLI:NL:RVS:2005:AU2140

[16] Hiermee wordt bedoeld dat het product niet voldoet aan de essentiële veiligheids- en gezondheidseisen. Dit kan bijvoorbeeld zijn als bepaalde bewegende delen van een machine niet zijn afgeschermd. http://wetten.overheid.nl/BWBR0011841/2017-10-01

10 Warenwetbesluit bestuurlijke boeten

Op 1 februari 2020 is het Warenwetbesluit bestuurlijke boeten voor SZW Warenwetbesluiten nog aangepast. Voor de meest actuele versie, kijk op www.overheid.nl. Bij de overtreding(en) die is/zijn begaan, kan in het actuele Warenwetbesluit bestuurlijke boeten worden nagegaan welk(e) feitnummer(s) hierbij hoort of horen. In de diverse verschillende Warenwetbesluiten is in de bijlagen een overzicht van feitnummers beschreven en daarin wordt expliciet vermeld welke bestuurlijke boete bij welk feitnummer kan worden opgelegd.

Bijlage 1
Nadere invulling Warenwetbesluit Machines v1 d.d. 1-1-2022

Machines / nieuwbouwfase:

- alleen machines voor beoogd beroepsmatige toepassing. Een “consumenten machine” die professioneel gebruikt wordt blijft onder het toezicht van de NVWA qua productwetgeving; Arbo toezicht op het arbeidsmiddel is mogelijk wel van toepassing.

Het Warenwetbesluit machines en de richtlijn kennen uitsluitend de marktdeelnemers: fabrikant en gemachtigde. Dit zal veranderen als de nieuwe Verordening van kracht wordt.

De hoogst verantwoordelijke kan zich dus ook buiten de EU bevinden. Het opvragen van informatie en eventuele HH brieven moeten aan de fabrikant/gemachtigde worden gericht.

Besluiten bedoeld in de artikelen 21, eerste en tweede lid, en 30 van de wet die betrekking hebben op machines worden onverwijld door Onze Minister bekendgemaakt in de Staatscourant dan wel op andere passende wijze. OP passende wijze is dat als een last Warenwet artikel 21 voor een machine wordt opgelegd wordt dit gepubliceerd op de website van Nederlandse Arbeidsinspectie.

Marktdeelnemer	Formele non-conformiteit	HH volgens
Fabrikant/gemachtigde	De verplichte (type-) keuring van een Bijlage IV machine door een EU-CBI is niet uitgevoerd. Niet voldoen aan de EG-overeenstemmingsprocedures, onterecht aanbrengen CE-markering.	5.4.1
Fabrikant/gemachtigde	Een Bijlage IV machine die niet volgens de geharmoniseerde norm is geproduceerd, is niet beoordeeld door een EU-CBI. Niet voldoen aan de EG-overeenstemmingsprocedures, onterecht aanbrengen CE-markering.	5.4.1
Fabrikant/gemachtigde	Typecertificaat geschorst of ingetrokken.	5.4.2
Fabrikant/gemachtigde	Een of meerdere van de volgende onderdelen: risicobeoordeling, EG verklaring van overeenstemming, testrapporten, ontbreekt in technisch dossier of is onvolledig. Daardoor is niet voldaan aan de EG-overeenstemmingsprocedures, onterecht aanbrengen CE-markering.	5.4
Fabrikant/gemachtigde	CE markering niet conform	5.4
Fabrikant/gemachtigde	CE markering niet aangebracht	5.4

Bijlage 2
Nadere invulling Warenwetbesluit persoonlijke beschermingsmiddelen 2018 v1 d.d. 1-1-2022

Het Warenwetbesluit persoonlijke beschermingsmiddelen en de richtlijn kent de marktdeelnemers, fabrikant, gemachtigde, importeur, distributeur.
Het is belangrijk na te gaan welke verantwoordelijkheden de diverse marktdeelnemers hebben. Een importeur bijvoorbeeld is ervoor verantwoordelijk dat hij erop toeziet dat de fabrikant de juiste beoordelingsprocedure gevolgd heeft. Het is aan de fabrikant om de relevante conformiteitsbeoordelingsprocedure uit te voeren of te laten uitvoeren.

De Nederlandse Arbeidsinspectie houdt toezicht op producten voor professioneel gebruik. De NVWA op persoonlijke beschermingsmiddelen voor gebruik door consumenten. Omdat de scheidslijn niet altijd even helder is, is afstemming in sommige gevallen noodzakelijk.

Marktdeelnemer	Formele non-conformiteit	HH volgens
Fabrikant/gemachtigde	Product Cat II en Cat III heeft geen geldig typecertificaat en/of geen geldig certificaat voor productiefase. Niet voldoen aan de EG-overeenstemmingsprocedures, onterecht aanbrengen CE-markering.	5.4.1
Importeur	Product Cat II en Cat III heeft geen geldig typecertificaat en/of geen geldig certificaat voor productiefase. De importeur heeft er niet op toegezien dat fabrikant de juiste conformiteitsbeoordelingsprocedure heeft gevolgd.	5.4.1
Fabrikant/gemachtigde	Certificaat is geschorst of ingetrokken.	5.4.2
Fabrikant/gemachtigde	CE markering niet conform/niet aangebracht.	5.4
Importeur/distributeur	De importeur/distributeur hebben er niet op toegezien dat de CE-markering is aangebracht.	5.4
Fabrikant/gemachtigde	Een of meerdere van de volgende onderdelen: risicobeoordeling, EG verklaring van overeenstemming, testrapporten, ontbreekt in technisch dossier of is onvolledig. Daardoor is niet voldaan aan de EG-overeenstemmingsprocedures, onterecht aanbrengen CE-markering.	5.4
Importeur	De importeur heeft er niet op toegezien dat het product vergezeld gaat van het internetadres waar de EU-conformiteitsverklaring is te vinden, of de EU-conformiteitsverklaring is niet bij het product aanwezig zoals beschreven in punt 1.4 van bijlage II.	5.4
Fabrikant/gemachtigde/importeur	Naam adres fabrikant/importeur niet aanwezig.	5.4

Bijlage 3
Nadere invulling handhaving Warenwetbesluit liften 2016 in de gebruiksfase. v1 d.d. 1-11-2025

Deze bijlage vult de handhaving aan van hoofdstuk 6 van het Handhavingsbeleid Markttoezicht Warenwet. Het specificeert dit handhavingsbeleid voor de handhaving bij niet gekeurde liften, liften waarvan de keuringstermijn is overschreden en afgekeurde liften.

Specificatie aan de hand van hoofdstuk 6.2 sub a van genoemd handhavingsbeleid:

Handhaving naar aanleiding van **keuringsplicht na eerste ingebruikneming** en verplichting vervolgkeuringen in de gebruiksfase (op grond van artikel 18, eerste lid, van het Warenwetbesluit liften 2016).

Normadressaat:	Degene die de lift voorhanden heeft.
Formele non-conformiteit:	De verplichte **keuring** van een lift in de **gebruiksfase** is niet na eerste ingebruikneming door een NL-CBI binnen 12 maanden uitgevoerd.
Handhaving:	• Bij overschrijding van de keuringstermijn met minder dan 4 weken: waarschuwing. • Bij overschrijding van de keuringstermijn met 4 weken of meer: boeterapport.

Normadressaat:	Degene die de lift voorhanden heeft.
Formele non-conformiteit:	De verplichte **opvolgende keuring** van een lift in de **gebruiksfase** is niet binnen 18 maanden door een NL-CBI uitgevoerd.
Handhaving:	• Bij overschrijding van de keuringstermijn met minder dan 4 weken: waarschuwing. • Bij overschrijding van de keuringstermijn met 4 weken of meer: boeterapport.

Handhaving naar aanleiding van **periodieke keuringsplicht tijdens de bouwfase** van een bouwwerk (op grond van artikel 18, tweede lid, van het Warenwetbesluit liften 2016):

Normadressaat:	Degene die de lift voorhanden heeft.
Formele non-conformiteit:	De verplichte **keuring** van een lift tijdens de **bouwfase** is niet vóór de eerste ingebruikneming door een NL-CBI uitgevoerd.
Handhaving:	• Bij overschrijding van de keuringstermijn met minder dan één week: waarschuwing. • Bij overschrijding van de keuringstermijn met één week of meer: boeterapport.

Normadressaat:	Degene die de lift voorhanden heeft.
Formele non-conformiteit:	De verplichte **opvolgende keuring** van een lift tijdens de **bouwfase** is niet binnen 3 maanden door een NL-CBI uitgevoerd.
Handhaving:	• Bij overschrijding van de keuringstermijn met minder dan één week: waarschuwing. • Bij overschrijding van de keuringstermijn met één week of meer: boeterapport.

De NL-CBI kan kortere keuringstermijnen stellen als dat nodig is. In artikel 18, eerste en tweede lid, van het Warenwetbesluit liften 2016 staat bij de termijn immers “ten hoogste”. In dat geval wordt de termijn om een boeterapport op te maken in plaats van een waarschuwing navenant korter. De staffel die staat genoemd in hoofdstuk 6.2 sub a van dit Handhavingsbeleid Markttoezicht Warenwet moet dan worden toegepast.

N.B. Als de keuringstermijn is overschreden maar er is sprake van aantoonbare overmacht, dan wordt er geen boeterapport opgemaakt maar een waarschuwing gegeven. Een voorbeeld: degene die de lift voorhanden heeft, heeft de keuring ruim op tijd aangevraagd, maar de NL-CBI kan de keuring niet op tijd uitvoeren vanwege capaciteitsproblemen. De aanvrager moet schriftelijk aantonen dat de aanvraag op tijd is gedaan, bijvoorbeeld met een verzonden e-mail hierover.

Stroomschema dat geldt als een NL-CBI een afgekeurde lift bij de Nederlandse Arbeidsinspectie meldt:

Specifieke invulling voor Liften van hoofdstuk 6.2c van het Handhavingsbeleid Markttoezicht Warenwet

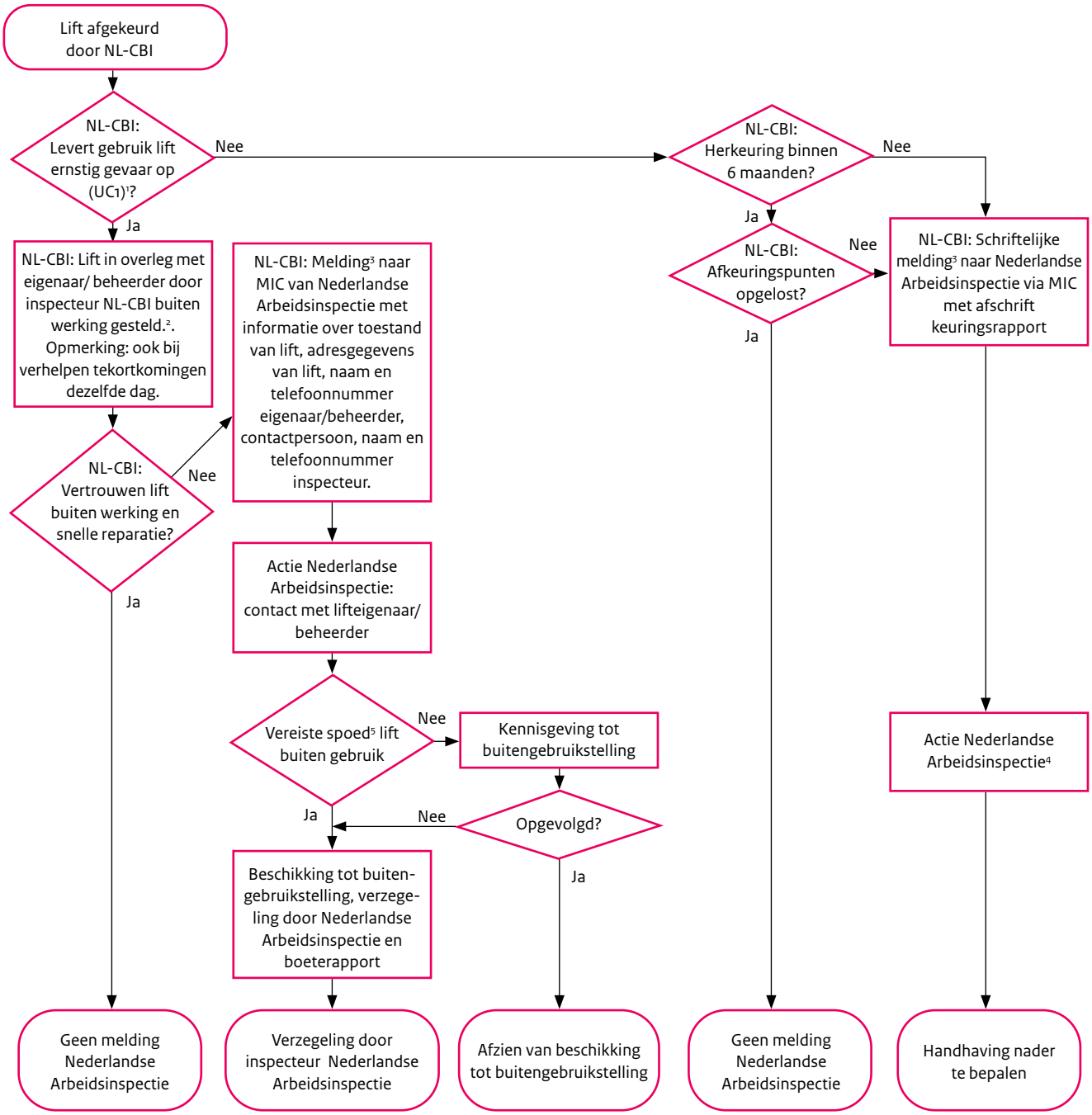

1: Urgentiecode 1 conform Schema Liften 2018v7

2: Het buiten werking stellen van de lift is gebaseerd op artikel 25 lid 1 Wwb. Liften 2016. De NL-CBI zetten doorgaans de lift buiten werking in overleg met de eigenaar/beheerder maar hebben formeel geen wettelijke bevoegdheden voor een buitengebruikstelling (WW, artikel 30). De eigenaar/beheerder kan de lift weer in gebruik stellen op eigen risico.

3: Melding via de centrale intake verkort de doorlooptijd van in behandeling.

4: Actie Nederlandse Arbeidsinspectie afhankelijk van jaarplanning en beschikbare capaciteit, maar in lijn met dit stroomschema.

5 Zie artikel 4.11 sub a Awb

Nederlandse Arbeidsinspectie

Postbus 90801 | 2509 LV Den Haag
T 0800 5151

Januari 2022

Wijzigingen:
November 2025: Bijlage 3 toegevoegd